

Sequoia in Sequoiadendron - etimologija

N. Torelli

Obalna sekvoja (*Sequoia sempervirens*) in mamutovec ali orjaška sekvoja (*Sequoiadendron giganteum* Lindl. Buchh.), angl. big tree, Giant Sequoia ali wellingtonia) sta najvišji oz. najbolj zajetni današnji drevesi. Ime "wellingtonia" sem obrazložil v prejšnji številki. Zelo zanimiv pa je tudi izvor latinskega imena. Sequoyah tudi Sequoia oz. Sequoya je bil Čerokez (Cherokee, predstavnik indijanskega plemena, ki so prvotno živeli v današnji Virginiji, Sev. in Juž. Karolini in Georgiji). Pravzaprav je izviral iz mešanega zakona Indijanke in britanskega trgovca Nathaniela Gista. Vzgojila ga je erokiška mati v deželi Tennessee. Nikoli se ni učil govoriti, brati ali pisati angleško. Bil je izučen srebrar, slikar in vojščak in je služil v ameriški

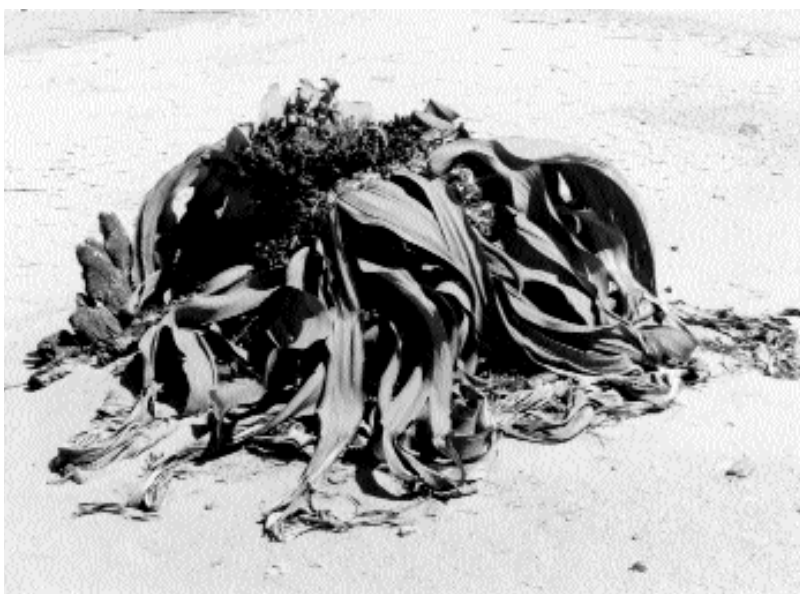
vojski v vojni pri Creeku 1813-14. Sequoyah je pravilno ocenil, da tiči skrivnost prevlade belcev med drugim (orožje!) tudi v pisanem jeziku. To naj bi jim omogočilo zbiranje in prenašanje znanja. Če bi se njegovo ljudstvo opismenilo, bi morda lahko zadržalo svojo neodvisnost. 1809 je začel pripravljati pisni sistem za čerokeški jezik. Najprej je poskušal s piktografi, tj. z risanimi oz. slikanimi znaki (lat. pingere=risati, pictus=slikan.), nato pa s simboli, ki so pomenili zloge govornega čerokeškega jezika, pri čemer je priredil črke iz angleščine, grščine in hebrejščine. Njegova hčerka mu je pomagala pri identificiranju čerokeških zlogov. Do 1821 je izdelal sistem 86 simbolov, ki so pomenili vse zloge čerokeškega jezika. Tisoči

Čerokeзов so hitro obvladali sistem pisanja in kmalu je izšla prva številka tednika in ustava pisana, v čerokeškem jeziku.

Znameniti madžarski botanik Stephen Ladislaus Endlicher je povsem upravičeno izbral njegovo ime za rodovno ime obalne sekvoje (*Sequoia*). Ko pa so odkrili še mamutovca, mu je angleški botanik John Lindley dal znanstveno ime *Wellingtonia gigantea*. Le kako naj bi ga drugače poimenoval! Samo veliki Wellington, zmagalec nad Napoleonom, je zaslužil tolikšno čast. Vendar (glej ga šmenta!) izkazalo se je, da so ime wellingtonija pred tem že "uporabili" za neko dvokaličnico.

Hočeš nočeš so se pri preimenovanju morali držati strogih pravil znanstvenega binominalnega poimenovanja. Illinojski botanik John Buchholz (sami Janezil!) je moral rodovno ime spremeniti. In spet je počastil Sequoyaha: *Sequoiadendron*. Vrstno ime *gigantea* je moralo ostati in po vseh pravih nomenklature je nastalo znanstveno ime za mamutovca: *Sequoiadendron giganteum* (Lindl.) Buchh.

* Z A B I S T R E g l a v e *

Današnji oreh je mogoče nekoliko trši od onega iz pretekle številke. Upamo, da vam ne bo delal prevelikih preglavic.

Vprašanje je kratko in jedrnat:

Katera rastlina je na sliki?

V pomoč vam lahko povemo, da je lesena golosemenka in ima zvezo s Slovenci, raste pa v Namibijski puščavi. Težko?

N.T.